

Anti-mobningspolitik

Vejledning for skoler og fritidsinstitutioner

Hvordan kommer
vi i gang?

Baggrund

Uddannelses- og Ungdomsudvalget besluttede i februar 2003 at forvaltningen, skoler og institutioner skal fortsætte deres arbejde med at imødegå mobning, og at Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen skulle igangsætte initiativer til udvikling af skolers og institutioners "anti-mobningspolitik".

Forvaltningen har derfor nedsat en bredt sammensat arbejdsgruppe der er ved at færdiggøre et større inspirationsmateriale til brug for det videre arbejde. Denne vejledning er tænkt som en hjælp til at tydeliggøre hvad opgaven er.

Hvad er en anti-mobningspolitik

Grundlæggende har spørgsmålet om elevernes trivsel og dermed forekomst af evt. mobning tæt sammenhæng med den kultur der er på skolen/institutionen. Hvordan taler vi til hinanden, hvilke traditioner og fællesarrangementer har vi, og hvor målbevidst arbejder vi med at udvikle de almene kompetencer hos børnene? Disse og sikkert mange flere ting kan medvirke til at skabe tryghed, tillid og selvværd og dermed en øget trivsel.

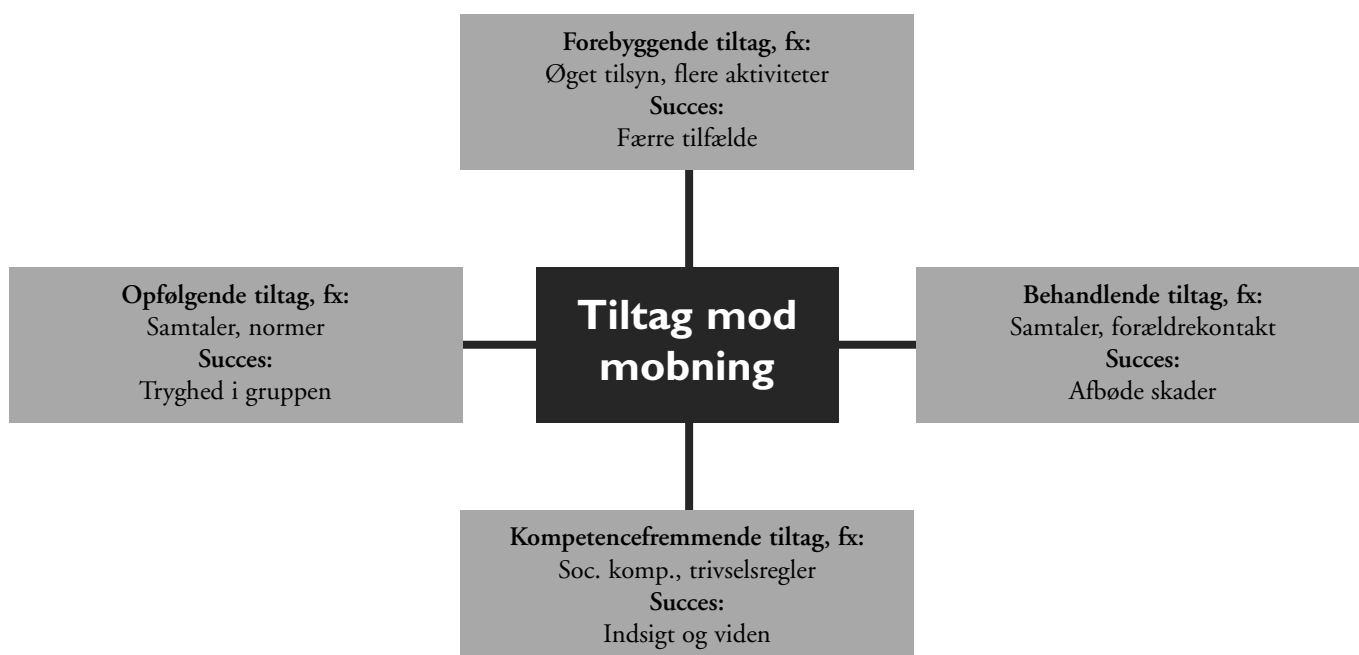
En mobbepolitik skal derfor ses i sammenhæng med de initiativer skolen/institutionen i øvrigt arbejder med omkring en bred palet der omfatter børns trivsel, sundhed, sociale kompetencer og almene, personlige udvikling. Derfor kan en anti-mobningspolitik starte med en beskrivelse af de ting skolen/institutionen allerede gør på disse områder.

Hvordan kommer vi videre

Det er vigtigt ikke udelukkende at fokusere på begrænsninger og det negative, når emnet er mobning. Selvfølgelig er mobning i sig selv en negativ og skadelig handling, men arbejdet med at modvirke at mobningen finder sted, behøver ikke kun at dreje sig om at placere skyld og finde fejl. Hvis man forsøger at fastholde et positivt udgangspunkt giver det langt flere handle- og løsningsmuligheder end hvis man kun taler om mobning som et problem. Fx kan arbejdet med at formulere en anti-mobningspolitik være en god anledning til at få beskrevet hvad et godt undervisningsmiljø er.

Man behøver heller ikke at tage udgangspunkt i en årsag/virkning- tænkning hvor man skal have fundet frem til den eller de "skyldige". Det gælder i højere grad om at skabe nogle rammer hvor børnene kan være med og udtrykke deres visioner og drømme og komme med løsningsforslag og ideer.

På denne baggrund kan der opstilles fire forskellige tilgange til arbejdet mod mobning.

Fire veje til det samme mål

Der er ikke tale om et enten-eller: at man enten holder sig til den ene tilgang frem for den anden, men derimod er det vigtigt at man kommer hele vejen rundt og arbejder med alle tilgange. En handleplan for bedre trivsel og mod mobning bør derfor forholde sig til alle fire elementer. Modellen burde måske derfor hellere have bestået af cirkler, der overlapper hinanden.

- **Forebyggende tiltag**

Den forebyggende tilgang fokuserer på at hindre at mobning opstår og fjerne evt. årsager til at den opstår. Det kan være helt konkrete foranstaltninger eller andre initiativer der er med til at sætte fokus på området, fx øget tilsyn, børnenes sociale liv, aktivitetsmuligheder m.m.

- **Behandlerende tilgang**

Den behandlerende tilgang drejer sig først og fremmest om at fastlægge procedurer og opstille et handleberedskab når det konstateres, at børn har været udsat for mobning. Handleberedskabet skal tydeliggøre hvad hver enkelt lærer/pædagog skal gøre, hvem der er ansvarlig for hvad og dermed sikre en ensartethed i indsatsen, fx ved samtaler med de implicerede, kontakt til forældre m.m.

- **Kompetencefremmende tilgang**

Den kompetencefremmende tilgang kan bidrage til løsningen af problemer via kompetenceudvikling hos både børn og voksne, men på kort sigt er der ingen garanti for at problemet løses eller at det forebygges. Det kan fx være etablering af venskabsklasser, sociale kompetencer, trivselsregler m.m.

- **Opfølgende tiltag**

Når vi taler om opfølgende tiltag vil det typisk sige at indsatsen etableres efter at mobning har fundet sted. Mange af de initiativer og foranstaltninger der sættes i værk med forebyggende og kompetenceudviklende sigte vil også kunne bruges, når mobningen har fundet sted og der skal gøres en konkret indsats for at få børnegruppen til at fungere igen, fx arbejde med børnenes sociale kompetencer.

Hvad kan en anti-mobningspolitik indeholde ?

Det er vigtigt at understrege at udarbejdelsen af en trivsels- eller anti-mobnings-politik ikke er en helt ny opgave der bliver pålagt skoler eller institutioner. På bagsiden af denne folder er der givet et eksempel på hvordan arbejdet med at formulere en anti-mobningspolitik kan gribes an.

Hvor kan man hente mere inspiration ?

Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen vil i løbet af kort tid udgive et inspirationshæfte til det videre arbejde med at øge trivslen og modvirke mobning på skoler og institutioner. Her findes yderligere beskrivelser og konkrete eksempler og værktøjer til arbejdet. På UUF-net vil der desuden blive mulighed for at hente flere informationer og henvisninger til andre relevante hjemmesider og materialer.

Yderligere litteratur

- AMOR - antimobberåd. Redaktion John Aasted Halse, Birk Christensen, Helle Rabøl Hansen, Børns Vilkår 2001
- Ikke mere mobning. Helle Høiby, Kroghs Forlag 2002
- Mobning i skolen. Dan Olweus, Hans Reitzel 2000
- Mobbeland, Helle Rabøl Hansen og Birk Christensen, Gyldendal 2003

Huskeliste ved udarbejdelse af anti-mobbepolitikken

Begrundelse og formål	<p>Hvorfor gør vi dette og hvad vil vi med planen? Udgangspunkt i værdigrundlag og målsætning. Vigtigt med en signalværdi og konkret mål for indsatsen.</p>
Definition	<p>Hvad er det vi her på stedet forstår ved mobning? Det kan være en allerede fastlagt definition eller der kan være lokale dimensioner med. Klarhed om forskel på drilleri, konflikt og mobning.</p>
Etablerede tiltag	<p>Hvad gør vi allerede? Tiltag af forebyggende og kompetencefremmende karakter. I stikordsform nogle af de tiltag, projekter eller traditioner som allerede er etableret og hvordan de er medvirkende til at øge trivlsen/forhindre mobning. Evt. deles op i tiltag på institutions-, klasse/gruppe- og individniveau.</p>
Mål for nye tiltag	<p>Hvad mangler vi og hvordan kommer vi videre? Beskrivelsen af de etablerede tiltag har måske afsløret nogle mangler eller afstedkommet nye visioner. På disse nye områder skal der opstilles mål. Målene skal være beskrevet så det efterfølgende er muligt at konstatere om de er opnået eller ej.</p>
Beredskab	<p>Hvad gør vi når mobning er konstateret? Tiltag af behandlende karakter. Opstilling af rutiner og ansvar for at de bliver udført. Da mobningstilfældene ofte kan variere meget er det ikke sikkert at der kan opstilles en "standardrutine", men i stedet beskrives nogle handlemuligheder .</p>
Indragelse af børn	<p>Hvordan får vi børnene inddraget? For at handleplanen kan sættes sig spor hos børnene, er det vigtigt at de inddrages i alle faser og får medindflydelse på planen.</p>
Inddragelse af forældre	<p>Hvordan får vi forældrene inddraget? Forældrene har et stort og naturligt ansvar i spørgsmål om børnenes trivsel på skole/institution. Derfor skal samarbejdet med forældrene beskrives yderligere, fx på forældremøder .</p>
Ressourcepersoner	<p>Hvem kan børn, ansatte og forældre henvende sig til? Det kan fx være en ressourceperson, "trivselskonsulent" eller en anden voksen med særlig indsigt på området. Det kan også være elevsikkerhedsudvalget på skolen eller børn der har særlig status og respekt blandt kammeraterne</p>
Opfølgning	<p>Hvad gør vi for at mobning ikke sker igen? Opfølgende tiltag. Mobning stoppes sjældent ved et enkelt tiltag eller i løbet af kort tid. Derfor kræves ofte en strategi over en længere periode med forskellige opfølgende foranstaltninger. Her skal der heller ikke opstilles en standardliste, men blot være tale om en slags huskeliste.</p>
Evaluering	<p>Hvad skal der evt. ændres ved planen? Planen skal selvfølgelig hele tiden justeres og revideres så den til stadighed sikrer den størst mulige trivsel blandt børnene. Derfor bør planen tages op til diskussion en gang årligt.</p>
Formidling	<p>Hvordan gøres planen kendt for alle? Det er vigtigt at alle skolens parter er bekendt med og gør brug af planen. Derfor skal der også - specielt i starten - være overvejelser om hvordan kendskabet udbredes. Fx hvordan den præsenteres for børnene og om der skal laves en særlig information til forældrene</p>